

วิธีการดำเนินการวิจัย

รายละเอียดในบทนี้จะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ วิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งครอบคลุมเนื้อหาสาระเรื่องวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ในรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ของโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา

วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือในขั้นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบประเด็นแนวคิด การวิจัยดำเนินการโดยการศึกษา หลักการแนวคิด กระบวนการที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการ จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาการดำเนินการโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) จากเอกสารคู่มือการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. รายงานการปฏิบัติงาน รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ทุกระดับ และรายงานการประเมินผลโครงการ กศ.พช. ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดประเมินผลโครงการ 2 ปีต่อครั้ง มาประมวลเป็นความรู้พื้นฐาน และใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นประเด็นและแนวคิดในการทำการวิจัย

ในขั้นการสร้างเครื่องมือสำหรับทดลองศึกษา และปรับปรุงเครื่องมือสำหรับการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ การสร้างเครื่องมือกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ให้โรงเรียนนำไปพิจารณาใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ตามกระบวนการบริหารโครงการใน 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนโครงการ (Planning) การนำไปปฏิบัติ (Implementation) การประเมินผลโครงการ (Evaluation) และการศึกษาปัญหาอุปสรรค มาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยกำหนดเป็นตารางวิเคราะห์ประเด็นคำถาม สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) จะเป็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Interview Question) ชนิดไม่กำหนด ส่วนรายละเอียดที่เกี่ยวข้องแต่ละข้อคำถาม ผู้วิจัยได้กำหนดไว้สำหรับตนเอง ดูรายละเอียดภาคผนวก

สำหรับแบบศึกษาเอกสารสร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) เช่น เอกสารคู่มือการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. การรายงานผลการดำเนินงานโครงการ กศ.พช. ระดับจังหวัด ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นฉบับร่างเรียบร้อยแล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุง จากนั้นจัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อใช้ทดลองศึกษาในระดับจังหวัด อำเภอ โรงเรียน และผู้นำชุมชนที่เป็นกรรมการโครงการ กศ.พช. ทั้งนี้ได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ 2 ครั้ง

ครั้งแรกในระหว่างวันที่ 16-17 กุมภาพันธ์ 2538 ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองกาญจนบุรี และโรงเรียนบ้านทุ่งนางรอง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยในระดับจังหวัดสัมภาษณ์ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศจังหวัดผู้รับผิดชอบโครงการ กศ.พช. ระดับอำเภอ สัมภาษณ์หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และศึกษานิเทศก์อำเภอที่รับผิดชอบโครงการ กศ.พช. ระดับโรงเรียน สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ กศ.พช. ที่ผ่านการอบรมโครงการ กศ.พช. ที่จังหวัด ส่วนประชาชนที่เกี่ยวข้องกับงานโครงการ กศ.พช. ที่โรงเรียน จะสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนที่โรงเรียน คัดเลือกเป็นกรรมการโครงการ กศ.พช. และ ผ่านการอบรมโครงการ กศ.พช. ร่วมกับครุฑนำมาปรับปรุงแก้ไขและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ครั้งที่สอง 22-23 กุมภาพันธ์ 2538 ที่โรงเรียนหน้าพระลาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ศึกษากระบวนการบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ของโรงเรียน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูโครงการ (กศ.พช.) และผู้นำชุมชนที่โรงเรียนคัดเลือกเป็นกรรมการโครงการ

กศ.พช. ของโรงเรียนและผ่านการอบรมโครงการ กศ.พช.

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกไปรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำผลการใช้เครื่องมือจากการทดลองมาปรับปรุงโดยกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด และปรับปรุงคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จัดลำดับคำถามให้เรียงลำดับไปตามแนวการวิจัย นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง จากนั้นก็จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือเพื่อใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มีลักษณะเป็นการรวบรวมข้อมูลเฉพาะกรณี (Case study) ในภาคสนามเป็นการรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นของโครงการ กศ.พช. ดีเด่น เป็นรายโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่จังหวัดคัดเลือกให้ได้รับรางวัลคือ โรงเรียนโครงการ กศ.พช. ดีเด่น ปี 2536 จำนวน 5 โรงเรียน จาก 5 จังหวัด และโรงเรียนโครงการ กศ.พช. ดีเด่น ปี 2537 อีกจำนวน 5 โรงเรียน โดยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโครงการ กศ.พช. (ที่ผ่านการอบรมโครงการ กศ.พช.) และผู้นำชุมชนที่โรงเรียนคัดเลือกเป็นกรรมการโครงการ กศ.พช. และที่ผ่านการอบรมโครงการ กศ.พช. อีกโรงเรียนละ 2 คน มีดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์

ประเภท	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์แยกเป็นรายจังหวัด					
	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สตูล	สงขลา	รวม
ระดับโรงเรียน						
- ผู้บริหารโรงเรียน	2	2	2	2	2	10
- ครูโครงการ กศ.พช.	2	2	2	2	2	10
ระดับประชาชน						
- ผู้นำชุมชนที่ผ่าน การอบรมโครงการ โรงเรียนละ 2 คน	4	4	4	4	4	20
รวมผู้ให้สัมภาษณ์	8	8	8	8	8	40

ในการเก็บข้อมูลทั้งหมดจากบุคคล และจากเอกสารผู้วิจัยได้ออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามกำหนดการ ดังนี้ คือ

13-15 มีนาคม 2538 โรงเรียนวัดเกษตรธิการาม สปอ. ตากใบ และโรงเรียนบ้านรือเปาะ สปอ.จะนะ สปจ.นราธิวาส

16-17 มีนาคม 2538 โรงเรียนบ้านบายอ สปอ.ยะหา และโรงเรียนบ้านตาสา สปอ.เมือง สปจ.ยะลา

20-21 มีนาคม 2538 โรงเรียนชุมชนบ้านแป้น สปอ.สายบุรี และโรงเรียนบ้านศาลาสอง สปอ.ยะรัง สปจ.ปัตตานี

22-24 มีนาคม 2538 โรงเรียนบ้านวังพระเคียน สปอ.ควนกาหลง และโรงเรียนบ้านบากันโต๊ะทิด สปอ.ละงู สปจ.สตูล

28-29 มีนาคม 2538 โรงเรียนบ้านควนขี้แรด สปอ.จะนะ และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 80 (ชุมชนบ้านวังปริง) สปอ.สะเดา สปจ.สงขลา

การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดจากโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นของโครงการ กศ.พช. ในปี พ.ศ. 2536 และ 2537 ที่จังหวัดคัดเลือกให้รับรางวัล จำนวน 10 โรงเรียน นำมาวิเคราะห์ประเด็นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยแยกเนื้อหาและแสดงขั้นตอน วิธีการบริหารโครงการ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแล้วจัดทำรายงานเป็นรายกรณี (Case Report) ของโรงเรียนดีเด่นในปี 2536 จำนวน 5 โรงเรียนและโรงเรียนดีเด่นในปี 2537 อีก 5 โรงเรียน แล้วสรุปผลการวิจัย